

Cetatea Cavalerilor

Fondator Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

„Cei patru cavaleri“

Prof. univ. Dr. Ioan SCURTU

Marti, 7 mai 1940¹

Dimineața, miniștri, începând cu Ilcuș, cu care am stabilit definitiv că înaintările [în grad] se vor face pe ziua de 8 Iunie. Pe urmă, i-am atras foarte serios atenția asupra lipsei de instrucție de detaliu, arătându-i cazuri concrete ce mi-au venit// la cunoștință. Mi-a răspuns că le cunoaște și el și că va lua măsuri.

Urmează Gafencu, care pare, de astă dată, mai mulțumit asupra situației internaționale față de țară. Lucru foarte îmbucurător, Thierry, cât și Hoare, întorși din străinătate, asigură că guvernele lor sunt foarte pricepătoare ale situației noastre și că s-au convins că nici ei n-au interes să ne împingă în acțiune. Chiar și pe chestiunea redevențelor de petrol au fost cumiți.

Punctul care, însă, rămâne negru este Italia. Un mare punct de întrebare se pune asupra atitudinii ei. De câteva zile, mișună zvonuri și informații dintre cari unele sunt destul de îngrijorătoare. Ceva precis nu se poate ști. Faptul că englezii și-au concentrat flota la Alexandria pare a fi pus o oareșicare surdină tonului macaronadelor. Pe de altă parte, acțiunea comună a Casei de Savoia și a Papei pare a frâna întrucâtva ambițiunile războinice ale lui Mussolini.

Mulți cred [că] e un bluf. E și impresia mea. Printr-un raport de la Pella, a venit confirmarea că părerea mea asupra notei Ungariei relativă // la poliția riveranilor la Porțile de Fier nu e decât o inițiativă a lui Csáky, luată fără cererea Germaniei și fără consimțământul Guvernului ungar, cu scopul de a ne plectisi pe noi și de a produce divergențe cu Iugoslavia. Manevra a dat complet greș, căci am fost cu băgare de seamă.

Ultimul a fost Tătărăscu, cu care, în special, am discutat chestiunea internă și îngrijorările economice. În legă tură cu asta, am vorbit și de ipoteza remanierii care vrea s-o facă. A rămas stabilit că pleacă din Guvern Gafencu, C[onstantin - Costache] Angelescu, Paul Teodorescu, Nistor și Micescu. Vor fi înlocuiți cu V. Antonescu, [Ștefan] Ciobanu² (academicianul basarabean), Bentoiu, doi subsecretari sub interimatul lui Ilcuș, în persoanele lui Jienescu la Aer și Păiș la Marină. Pentru Economia Națională chestiunea e mai grea, Tătărăscu insistă asupra lui Cancicov. Fără a mă opune, îi atrag atenția că sănătatea lui este șubredă. Mai vrea să schimbe și pe unii subsecrete tari de Stat, între cari să-l aducă pe Cretzianu³ la Afa//cerile Străine. Gafencu ar urma să meargă la Ankara și ar dori pe

¹ Titlul filmului american vizionat de rege. Extras din *Carol al II-lea însemnări zilnice*, 7 Mai 1940, p. 153

² ȘTEFAN C. CIOBANU (1883-1950)-istoric literar și om politic, senator. Membru al Academiei Române. Din 1927, președinte al Comisiei Monumentelor Istorice. Ministru al Cultelor și Artelor (11 mai-4 iulie 1940). În prima reuniune a Consiliului de Coroană din 27 iunie 1940, se pronunță împotriva acceptării ultimatumului sovietic din 26 iunie 1940, iar în cea de a doua, din seara aceleiași zile, pentru rezistență, alături de alți cinci participanți la Consiliul de Coroană.

³ ALEXANDRU G. CRETZIANU (1895-1979)-jurist, diplomat, publicist. Fiul diplomatului Gheorghe Cretzianu. Din 1918, atașat în administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine, apoi atașat și secretar de legație la Londra, Washington, Roma și Berna. În anii 1926-1929, însărcinat cu Afaceri la Berna. Membru în Delegația României la Societatea Națiunilor (1930, 1931, 1932) și în Delegația țării noastre la Conferința de dezarmare din 1932. În răstimpul 1 ianuarie-15 iulie 1936, conduce reprezentanța diplomatică a României de la Caracas. De la 1 octombrie 1937 și până la mijlocul anului 1940, secretar general al Ministerului Afacerilor Străine. În această calitate, joacă un important rol în demersul diplomatic care s-a finalizat prin acordarea de către Anglia și Franța, la 13 aprilie 1939, a garanțiilor unilaterale de sprijinire a independenței și integrității teritoriale a

Micescu la Berlin. Pe urmă, vorbește de felul cum înțelege să puie piciorul în prag și să facă ca miniștrii să asculte de el. Numai s-o facă!

După-amiază, protocolul cu propunerile de decorații.

De astă dată, mult mai bine întocmite. Am avut prea puține modificări de făcut.

Pe la 7, Urdăreanu, primind pe legionarii cari s-au întors de la Berlin, a deschis telespeakerful], așa încât am putut asculta mare parte din conversație. Ceea ce este interesant în această convorbire este că acești dobitoci de peste graniță au pus condiția pentru raliere ca să ne atașăm politicește de Germania. Pe urmă, discuția a urmat pe chestiunea încadrării lor în Front. Ei sunt de părere că aportul lor nu poate fi interesant decât dacă se face în masă, așa încât să nu-și piarză puterea de idealism și dinamismul necesar renovării.

Au, teoretic, dreptate, dar câtă primejdie nu s-ar fi ascunzând sub acest plan.// Cum merg la cină, primesc știri îngrijorătoare asupra atitudinii Germaniei. Toată ziua posturile Reichului au radiodifuzat că la ei ar fi îngrijorări asupra acțiunii Aliatilor lor în Balcani și că trebuiesc să se pregătească ca să reacționeze în orice moment.

Pe urmă, ministrul Elveției, [Rene] de Weck⁴, s-a prezentat lui Gafencu ca să-i spuie că a fost însărcinat de Guvernul său să ne încunoștiințeze că a aflat din sursă diplomatică că Germania, într-un timp foarte scurt, va între prinde o agresiune asupra noastră. La aceasta a venit să se adauge că Fabricius a venit și el și a spus lui Gafencu că Germania ar dori să clarifice atitudinea noastră. I s-au dat toate lămuririle liniștitoare. Aceasta a căzut ca o bombă îngrijorătoare.

După cină, un foarte frumos film, de înaltă morală ostășească: „Cei patru cavaleri“ („Four Feathers“). Este un film englezesc.//

României. Devine, apoi, pentru scurt timp (mai-iulie 1940), subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Străine, rămânând, în continuare, secretar general al aceluiași Departament. Adversar al alianței lui Ion Antonescu cu Germania hitleristă, demisionează, la 6 octombrie 1941. Va fi rechemat și acreditat, la 15 septembrie 1943, ca trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Ankara. Efortul său în această calitate se subsumează ieșirii României din Axă și alăturării ei la coaliția puterilor antifasciste. Rechemat la 6 februarie 1946, refuza să revină în țară, stabilindu-se definitiv în S.U.A. Depune eforturi pentru sprijinirea cauzei României la Conferința de Pace de la Paris. Va fi, însă, judecat în Lotul Tămădău (1947) ca „membru al centrului complotist din străinătate în vederea pregătirii loviturii de Stat, a răsturnării prin violență a Guvernului**“, fiind condamnat, așa cum se arată în recursul în anulare declarat de procurorul general al României, în 1998, la: „10 ani de temniță grea și 5 ani degradare civică pentru crima de complot în scop de trădare și de insurecție armată; 10 ani detențiune riguroasă și 5 ani degradare civică pentru crima de complot în scop de surpare a ordinii constituționale și de răzvrătire; muncă silnică pe viață și 5 ani degradare civică pentru crimă de înalta trădare; 12 ani detențiune simplă pentru tentativă la crima de surpare a ordinii constituționale. S-a dispus pedeapsa cea mai grea, respectiv muncă silnică pe viață și 5 ani degradare civică**“. Istoriografia noastră îi datorează editarea, în 1933-1934, a celor două volume de documente *Din arhiva lui D. Brătianu*, operă de rigoare istorică, vădind o concepție superioară despre editarea și punerea în valoare a izvoarelor.

⁴ RENE ANDRE RODOLPHE DE WECK (1887-1950)-jurist, diplomat, scriitor și publicist elvețian. Membru fondator al Societății scriitorilor elvețieni și al Asociației internaționale a scriitorilor de limbă franceză. Ministrul Elveției la București în anii 1933-1945, apoi la Roma. Fiica sa, Suzanne de Weck, s-a căsătorit, în 1931, la Freiburg im Breisgau, cu doctorul Alexandru Moruzi.